

Sygn. akt VII U 1612/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 stycznia 2018 r. w Warszawie

sprawy J. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rekompensatę

na skutek odwołania J. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 8 listopada 2017 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 1612/17

UZASADNIENIE

J. O. w dniu 20 listopada 2017r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 8 listopada 2017r., znak: (...) w przedmiocie odmowy przyznania prawa do rekompensaty.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podniosła, że od 2 lutego 1972r. wykonuje pracę w warunkach szczególnych, pomimo uprawnień do przejścia na wcześniejszą emeryturę. W jej odczuciu niesprawiedliwe jest wybiórcze przywrócenie ustawy z dnia 7 lutego 1983r., bowiem przepracowanie przez nią ponad 30 lat pracy w warunkach szczególnych powinno uprawiać ją do otrzymania rekompensaty (odwołanie, k.2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 1 grudnia 2017 r. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wskazał, że zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (tekst jedn. Dz. U. z 2017r., poz. 664) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. W myśl zaś ust. 2 tego art. rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił ww. prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury z rekompensatą, ponieważ ubezpieczona ur. (...), miała przyznaną wcześniejszą emeryturę od 01 listopada 2008r. Wobec tego zaskarżona decyzja

wydana została prawidłowo, odwołanie jest zaś bezzasadne i - jako takie - winno zostać oddalone (odpowiedź na odwołanie, k.3 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 27 grudnia 2017r. odwołująca prezentując tożsame stanowisko jak w treści odwołania wskazała, iż decyzja organu rentowego jest krzywdząca i winna zostać zmieniona (pismo procesowe, k.11-13 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. O., ur. (...), w dniu 7 listopada 2008r. złożyła w organie rentowym wniosek o wcześniejszą emeryturę wraz z zastrzeżeniem powodującym zawieszenie emerytury, z uwagi na fakt pozostawania w stosunku pracy (wniosek wraz z załącznikami, k.1-23 a.r. tom I).

W dniu 24 listopada 2008r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję, znak:(...) w przedmiocie przyznania wcześniejszej emerytury od dnia 1 listopada 2008r. Jednocześnie wypłata emerytury podlegała zawieszeniu, z uwagi na kontynuację zatrudnienia (decyzja, k.35 a.r. tom I).

W dniu 26 października 2010r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym kolejny wniosek o emeryturę, pozostając nadal w stosunku pracy (wniosek wraz z załącznikami, k.1-9 a.r. tom IV).

Decyzją z dnia 10 grudnia 2010r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał J. O. prawo do emerytury od dnia 24 listopada 2010r., tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek (decyzja, k.25-27 a.r., tom IV).

W dniu 20 września 2011r. organ rentowy wydał decyzję znak: (...), mocą której wstrzymał odwołującej wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011r. na podstawie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (decyzja, k.47-49 a.r. tom II).

Organ rentowy decyzją z dnia 21 grudnia 2012r. wznowił J. O. wypłatę emerytury od dnia 22 listopada 2012r., tj. od dnia w którym został opublikowany wyrok Trybunału Konstytucyjnego (decyzja, k.95-97 a.r., tom II).

Ubezpieczona w dniu 18 października 2017r. złożyła wniosek o przeliczenie emerytury w związku z przedłożeniem świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach (k.31 a.r., tom IV).

W dniu 8 listopada 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych po rozpatrzeniu wniosku z dnia 18 października 2017r. odmówił ubezpieczonej prawa do przyznania rekompensaty, ponieważ odwołująca od dnia 1 listopada 2008r. miała przyznaną wcześniejszą emeryturę w wieku niższym niż powszechny wiek emerytalny 60 lat (decyzja z dnia 8 listopada 2017r., k.33 a.r., tom IV).

Na rozprawie w dniu 22 stycznia 2018r. strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska. Odwołująca wskazała, że od dnia 24 listopada 2008r. miała przyznane prawo do wcześniejszej emerytury, lecz z uwagi na pozostawanie w stosunku pracy owa emerytura podlegała zawieszeniu (protokół z rozprawy, k.21-22 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodu z przesłuchania J. O., a także dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych odwołującej. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. O. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 8 listopada 2017r., znak: (...) jest niezasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie.

Regulacja dotycząca rekompensaty z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych, o którą ubiegała się J. O. została wprowadzona do ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych. Art. 2 pkt 5 tej ustawy zawiera definicję rekompensaty rozumianej jako odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Z kolei warunki jej przyznawania oraz sposób jej obliczenia wskazują art. 21 – 23 zamieszczone w Rozdziale III „Rekompensata”. Art. 23 stanowi, że ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę oraz, że przyznawana jest ona w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W art. 21 ust. 1 ustawy wskazano natomiast, że rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Z art. 21 ust. 2 ustawy wynika zaś, że rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Celem rekompensaty, o której mowa w cytowanych przepisach, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Wskazywane art. 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty: 1) nienabycie prawa do emerytury pomostowej, 2) osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat. Z kolei w art. 21 ust. 2 tej ustawy została zawarta przesłanka negatywna, którą stanowi nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Może ona budzić wątpliwości, gdyż literalna wykładnia tego wyrwanego z kontekstu normatywnego przepisu może prowadzić do wniosku, że prawo do rekompensaty przysługuje wyłącznie tym osobom, które nie nabyły prawa do jakiegokolwiek emerytury z FUS. Skoro jednak, zgodnie z art. 23 ustawy o emeryturach pomostowych, rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999r., to warunek sformułowany w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Przyjąć tym samym również należy, że rekompensata nie przysługuje tym ubezpieczonym, którzy zostali objęci ubezpieczeniem społecznym lub rozpoczęli służbę po 31 grudnia 1998r. Słuszność wskazanej interpretacji potwierdził Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 17 grudnia 2015r. (III AUa 717/15, Lex nr 1964970).

Jeśli chodzi o wskazane wyżej przesłanki pozytywne nabycia prawa do rekompensaty, to analiza cytowanych przepisów ustawy o emeryturach pomostowych, prowadzi do wniosku, że prawo do rekompensaty mają osoby urodzone po 1948r., które przed 1 stycznia 2009r. wykonywały przez co najmniej 15 lat prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Podobnie jak przy ustalaniu tego okresu na potrzeby przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym przy ustalaniu prawa do rekompensaty będą uwzględnione tylko okresy, w których praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jednocześnie rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym, nawet jeśli tego prawa nie zrealizowała. Per analogiam prawa do rekompensaty nie ma osoba, która nie przeszła na emeryturę pomostową mimo spełnienia warunków.

Przechodząc do kwestii merytorycznego rozpoznania sprawy należy wskazać, że ubezpieczona nie spełnia warunków do uzyskania prawa do rekompensaty z uwagi na to, że korzysta ona z prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ubezpieczona bowiem z dniem 1 listopada 2008 roku przeszła na emeryturę

wcześniejszą, a następnie przeszła na emeryturę z tytułu wieku, co jest bezsporne. Bez znaczenia pozostaje fakt, iż odwołująca miała zawieszone prawo do wypłaty ww. świadczenia, bowiem na tle obowiązujących przepisów rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym, nawet jeśli tego prawa nie zrealizowała.

Przy uwzględnieniu wykładni funkcjonalnej w/w przepisu art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych należy dojść do przekonania, że skoro ubezpieczona uzyskała prawo do emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to nie ma ona prawa do rekompensaty, która jest swoistego rodzaju odszkodowaniem dla osób, które takiego prawa nie nabyły, a spełniły wymienione w przepisie wymagania.

Mając na uwadze powyższe Sąd stwierdził, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie J. O., o czym orzekł w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)